

Murska Straža

Glasilo obmejnih Slovencev.

Uredništvo in upravnništvo v Radgoni, Murska
ulica štev. 184. — Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsako soboto zjutraj in stane s poštnino
vred do konca leta 1919 8 K, za pol leta 5 K,
za četrto leta 2 K 50 vin.

INSERTI: — Ena štiristolpna petitvrsta 40 vin.
Pri večkratni objavi primeren popust.

Naše severne meje določene.

Dolžnost.

Nedavno smo rekli, da določitev naših meja pomeni poglobitev našega dela. Pomeni tudi razširjenje naših narodnih in osebnih pravic, s tem pa tudi razširjenje naših dolžnosti. Ni države na svetu, ki bi delila samo dobroto in pravico, a ne zahtevala nobenih dolžnosti. Država je pravzaprav neko vzajemno društvo, kjer se člani medsebojno podpirajo, vzdržujejo in če treba branijo, uživajo pa zato različne ugodnosti in pravice. Toda v vsakem dobrem društvu velja pravilo: koliko ti za društvo, toliko društvo za tebe. Zavest dolžnosti in pravice korenini na istih tleh. Vsled tega pomeni naša pripadnost k Jugoslaviji naše delo za Jugoslavijo. Vsak izmed nas: kmet, delavec, uradnik, hlapec itd. je dolžan prevzeti del obveznosti, ki jih nalaga to veliko društvo svojim članom, sicer se izloči iz države in nima nobene pravice do zaščite.

Te dolžnosti so različne. Za kmeta je ost državljanske dolžnosti — davek. Njegovo delo je samo po sebi nekaj davek celoti, skupnemu dobru, ampak to delo bi ne bilo nikdar sigurno in uspešno, ako bi državna moč ne varovala meja in notranjega miru. Zato je treba od dohodkov, ki se jih dobiva iz zemlje, odplačati državi sorazmerni znesek kot nekaj prispevek za „varstvo dela.“ — Za vojake je zopet najvišja dolžnost: dati če treba življenje za domovino! Žrtvovati življenje, da lahko

žive drugi! Kdor ne razume, da je blagor posameznika blagor vseh in obratno, temu bo ta dolžnost nepotrebna in krivična. Toda tak sebičnež se hote-nehote izloči iz kroga skupnega življenja, iz velikega društva — države in nima pravice še kaj zahtevati. Tako se vrti vse naše skupno življenje okrog dolžnosti in pravice.

Danes se mnogo govori o tem, kako zaceliti rane vojne, s katerimi sredstvi ozdraviti mravno bolno človeštvo. Pokazalo se je, da je v tem oziru vsak zunanji pritisk brezuspešen. Železni obroč avstrijske discipline se je razpočil takorekoč v enem dnevu; še boj poučna je Rusija, Pruska i. dr. Rana bo marveč celila le toliko, kolikor čuta dolžnosti bo v posamezniku. V vsakem posamezniku brez izjeme. Le tedaj se bodo razvzljala marsikatera socialna in narodna nasprotja, ki so danes še težko in pereče vprašanje.

Koroška in Prekmurje.

Dne 3. maja so prinesli časopisi poročilo o padcu Velikovca in o umikanju naše armade na Koroškem. Vsakdo ve, kaj je takrat čutilo naše srce. Koroška, domovina starih slovenskih knezov, naše Kosovo polje, nam je bila iztrgana iz rok in izročena divjim nemškim tolpom. Novi begunci so stali na naših pragih in pripovedovali o strašnih grozodejstvih, ki so jih uganjali nemški zeloti. — Dne 28. maja pa je naznanil ljubljanski korespondenčni urad, da so naši hrabri vojaki zopet na-

padli sovražnika. Od tega dne se Nemci v silnem neredu umikajo, naše čete so že 29. maja dosegle Dravo in zopet prinesle svobodo Spodnjemu Dravogradu, Guštanju, Pliberku, Černi, Železni Kaplji, Sinči vesi itd. Tekom 30. maja so zavzele Borovlje, Suhi vrh in Labud. Dosedaj so uplenile okoli 20 topov raznega kalibra, veliko število strojnic, mnogo pušk, municije in tovornih avtomobilov. Naše izgube so razmeroma male. Dne 29. maja je posetil Sinčoves general Smiljanič. Prebivalstvo ga je navdušeno pozdravilo in mu izreklo zahvalo za osvoboditev od nemško-koroškega terorja. Najnovejša poročila pravijo, da bodo Nemci izpraznili tudi Celovec, vendar ni o tem nobenih oficijelnih vesti. Gotovo pa je, da so se nemški načrti temeljito ponesrečili. Koplje, ki so ga vrgli v Slovence, se je odbilo od nas in ranilo njih same. Slovenska Koroška je naša in ostane večno naša!

* * *

Dne 31. maja so došle v Radgono vesti, da je bila prejšnji dan ob 13. uri v Murski Soboti na slovesen način proklamirana priklopitev Prekmurja k Nemški Avstriji. Meja se je takoj odprla in so Nemci že drugi dan izvažali večje množine živil proti Gradcu. Gotovo je, da se slovensko prebivalstvo na Prekmurskem ni izjavilo za Nemško Avstrijo; gotovo pa je tudi, da se odločno bori proti madžarskim boljševikom. Že v zadnji številki smo poročali, da je ogrska komunistična vlada v Budimpešti odredila premestitev domačega

Strašni dan.

Ruski spisal K. M. Stanjukovič.

(Dalje.)

„Kaj opazujete, Lavrencij Ivanovič? Saj vendar ne plovemo na nevarnih mestih,“ je vprašal Čirkov in pristopil h kormilarju.

„Obzorje mi ne ugaja, gospod!“ je odvrnil kratko stari kormilar.

„Zakaj vam neki ne ugaja?“

„Ko bi se le ne dvignil veter!“

„In če bi se dvignil, kaj zato!“ je rekel bahavo mladi mož.

„O ni kakšna nesreča!“ je dejal resno in z važnim obrazom vrhovni kormilar. „Ako ta divji severozapadni veter udari s vso silo, tedaj bo ostal doigo in mi ne moremo nikamor odtod... Jaz bi raje doživel vihar na odprtem morju nego v tem-le zalivu. Da, gospod!“

„Česa bi se bali! Imamo stroj. Poto-pimo sidra in se igranje rešimo,“ je rekel samozavestno Čirkov.

Lavrencij Ivanovič je pogledal mladega moža s potrpežljivim smehljajem starega, izkušenega človeka, ki posluša širokoustnega otroka.

„Mislite igranje?“ je dejal počasi in se nasmehnil. „Motite se Vi, prijatelj, ne poznate kaj je to severozahodni veter, ampak poznam ga jaz. Prav pred desetimi leti sem doživel nekaj podobnega. Sreča je le, da smo takrat pravočasno odpotovali, sicer bi...“

Ni končal stavka, boječ se, kakor vsi praznoverni ljudje, samo omeniti možnost nesreče in še-le po kratkem molčanju je pristavil: „Recimo, da nam pomore stroj, vendar bi bilo najlepše, da gremo zdravi na morje. K hudiču ta premog! Naložimo ga lahko v Nagysaki. Ta bedasta severozahodna kanalijska napade naenkrat kakor stekla. In ko se razdivja v burjo, bo prepozno za odhod.“

„Vi, Lavrencij Ivanovič, vidite povsod sama strašila!“

„V vaših letih jih nisem videl... Vse mi je bilo malenkostno... Na vse sem pljunil, ničesar se nisem bal... No, ko sem pa nekaj izkusil, se postaral na morju, vidim tudi... Vam ni znan pregovor: »Pazljivega varuje Bog?«“

„A kapetanu ne povete tega?“

„Kaj bi mu pravil? On mora vendar vedeti sam, kako naj se brani v času burje! je odvrnil ne brez vzburjenja stari kormilar.

Ampak Lavrencij Ivanovič je zatajil, da je že včeraj, komaj je zavel severozahodni veter, kapetana opozoril na podlost tega vetra in je zelo previdno izrazil mnenje, da bi bilo najbolje odpotovati odtod. Toda mladi, samoljubni, na svojo oblast ljubosumni kapetan, katerega so še veselila prva leta poveljništva in kateri ni ljubil nobenih nasvetov, ni maral poslušati vrhovnega kormilarja in še odgovoril mu ni.

(Dalje prihodnjič.)

vojaštva iz Prekmurja na romunsko mejo, čemur se je vojaštvo odločno uprlo in stopilo na stran prebivalstva. To politično zmedo je izbral znani renegat dr. Obal, odvetnik v Murski Soboti, in je proglasil pripadnost Prekmurja k Nemški Avstriji, s čimer je dal Nemcem pravico, da pošljejo svoje čete v slovensko Prekmurje. Medtem so zbrali madžarski boljševiki večje število svojega vojaštva (rdeče garde), ki prodira proti Murski Soboti in izvaja nad našimi rojaki teror, ki je pač krona vsemu nasilju, ki so ga doživeli doslej pod ogrskim jarmom. Mursko Soboto je rdeča garda dne 3. t. m. zavzela, domače čete pa so se morale umakniti proti štajerski meji. V Radgoni se sliši vsak dan močno streljanje strojníc. Čas bi že bil, da se jugoslovanski krogi vzbude in posežejo odločno vmes. Prekmurški Slovenci stojijo pred narodnim poginom, če jih ne bomo rešili sedaj ob dvanajsti uri njihove zgodovine.

„Narodna obrana“ v Radgoni.

V nedeljo, dne 1. t. m. se je vršil v prostorih vojaške jahalnice v Radgoni ustanovni občni zbor »Narodne obrane«. Ob 15. uri popoldne se je zbralo precejšnje število radgonskih in okoliških Slovencev, ki so navdušeno sledili izvanjenjem g. komisarja dr. Klobčiča, kateri je v lepih besedah razložil cilje »Narodne obrane«. Sprejela se je lista društvenega odbora, v katerem so zastopniki vseh strank in slojev. Generalom Boži Jankoviču, Krsti Smiljaniču in Rudolfu Maistru se je poslala brzojavka s sledečo vsebino: »V globokem občudovanju nad hrabrostjo naših prekrasnih jugoslovanskih junakov, klanja se Vam danes v Radgoni ob obili udeležbi ustanovljena Narodna obrana in Vas prosi, da ne pozabite tudi nas murskih Slovencev, ki težko pričakujemo, da nas sprejme naša skupna kraljevina definitivno v svoje okrilje. Bog živi gospoda generala, Bog živi našo vojsko in našega kralja in regenta! Narodna obrana v Radgoni. — Sklenilo se je tudi, da se priredi vsak mesec najmanje eden občni zbor. Prihodnji občni zbor se vrši v nedeljo dne 15. junija. Pozivljamo vse Slovence in Slovenke, da pristopijo k naši »Narodni obrani«. Kdor ne bo ud »Narodne obrane«, se sam izloči iz narodnih vrst. Kdor želi pristopiti, naj se oglasi v Posojilnici v Gornji Radgoni.

Politični pregled.

Vse jasneje se kaže, da je mirovna konferenca pri koncu. Nemčija sicer še ni podpisala miru, vendar je zelo verjetno, da ga podpiše v bližnjih dneh. Angleški ministrski predsednik je izjavil te dni: Nemčija mora podpisati mirovno pogodbo, ako ne v Versaillesu pa v Berlinu. Gotovo je, da ima Antanta moči dovolj, da izsili tudi trše mirovne pogoje. Zavezniške čete so na pohod v Nemčijo že pripravljene v Porenju.

Nemška Avstrija bi imela prejeti te dni mirovne pogoje. Ko pišemo te vrstice, še ni nobenih uradnih poročil. Prav gotovo pa je, da bo tekla nemška državna meja višje od sedanje demarkacijske črte. Maribor in Radgona sta zasigurana Jugoslaviji. O Celovcu se piše, da bo odločeval plebiscit, vendar natančnejših poročil še vedno ni. Glede Jadrana se je pridružil tudi Wilson kompromisnemu predlogu ter je upati, da bodo meje z Italijo ugotovljene v kratkem času. — Razmere med Jugoslavijo in Romunijo so se izboljšale. Te dni so bila končana pogajanja glede izmenjave produktov med našo državo in Romunsko. Mi bomo pošiljali koruzo, slanine in tanin, Romunija pa nam bo dajala v zameno petrolej, bencin

in strojno olje. — O Grški pravijo nekatere vesti, da je stopila z našo kraljevino v zavezanstvo. Znano je, da so Srbi in Grki živeli že preje v dobrem razmerju. — Na Ogrskem kažejo vsa znamenja, da se boljševiki ne bodo vzdržali dolgo na krmilu. Med madžarskimi četami in Cehoslovaki se vrše krog Miškolca ljuti boji.

Tedenske novice.

Cenzura. V zadnji številki nas je zopet pobelil rdeči svinčnik gospoda cenzorja. Mislili smo, da civilna cenzura ne bo delala tako nerodnih poklonov naši resničnosti kot prej vojaška, toda zadnja zaplemba kaže, da smo se motili. Sicer pa ji zaenkrat privoščimo to veselje, upamo pa, da ne bo trajalo dolgo.

Popravek. V zadnji številki se je v članek „Mura kot meja med Jugoslavijo in Madžarsko“ vrinila tiskarska pomota. Vinko Žganec ni medžimurski delavec, marveč medžimurski narodni delavec (sicer po poklicu duhovnik).

Nemštvo mesta Radgone. Od 735 družin, ki prebivajo v območju mesta Radgone, ima nemške priimke 450 družin in sicer je 410 družin s slovenskimi rodbinskimi imeni, 40 družin pa ima tuja (ogrška, italij. in dr.) imena. Družin z nemškimi priimki je torej le okrog 285, kar pa še ni dokaz, da bi to bili sami pristni Nemci iz tevtemburških gozdov. Ta neznatna kolonija je obdana kroginkrog s slovenskim življem, katerega je mesto tekom zadnjih desetletij asimiliralo in pehalo v nemško žrelo pod zaščito in z pomočjo avstrijske vlade. Kakor hitro se docela izgubi ta pritisk, se začne obraten proces, ki bo naravnim putem pretvoril Radgono v čvrsto slovensko postojanko ob severni državni meji naše kraljevine.

„Jugoslovanska mučenika Zrinski in Frankopan“ se pravi brošurici, ki jo izdala Tiskovna zadruga v Mariboru. Spisal jo je prof. M. Pirc, cena 1 K. Manj kot 10 iztisov se ne pošilja. Brošurica je posebno pripravna za šolsko mladino. Vsebinska brošurica je zanimiva: izvor Zrinskih in Frankopanov, zarota, usoda zadnjih Zrinskih Frankopanov ter prevoz zemeljskih ostankov v domovino. Brošurico toplo priporočamo.

Proti hujskačem. Okrajno glavarstvo v Ljutomeru nam pošilja v objavo sledeči poziv z dne 24. maja: Zadnje dneve so začeli tuji, sumljivi elementi širiti hujskajoče vesti proti naši državi. Razširjajo se tudi letaki z napisom „Dragi narodnjaki“, v katerih je nemškutarstvo zadnjikrat zbralo vso svojo hinavščino in lažljivost, da zbega naše ljudstvo, ga razcepi in pahne v nemško sužnost, v kateri je ječalo stoletja. Čisto prepričani smo, da ti zadnji poskusi naših prejšnjih tlačiteljev ne bodo rodili nobenih uspehov. Njih grozodejstva proti slovenskemu prebivalstvu na Koroškem pričajo, komu bi bilo naše ljudstvo izročeno, ako bi one zopet prijeli vajeti v roke. — Nemškemu gospodstvu zadajajo v Parizu smrtne udarce in vsi njih letaki in hujskanje je brezpomembno. Na eno okolnost pa hočemo opozoriti. Osebe, ki begajo ljudstvo, ne smejo ostati nekaznovane. V tem oziru preveč prizanašamo. Sveta dolžnost vsakogar je sedaj, ko smo postali gospodarji, da napravimo red v svoji hiši. Kdor je spravil naš narod v petletno vojsko, v nebrojno trpljenje in pomanjkanje, nima sedaj pravice ruhati proti novi državi. Vsak, komur se pripeti krivica, se lahko pri oblasti pritoži, kdor pa tajno hujska in širi nezadovoljnost, naj se brezobzirno ovadi in izroči roki pravice. Okrajni glavar: Dr. Vavpotič.

Za koroške begunce. se je nabralo na gostiji Vreča — Šaler v Orehovcih 100 K. Posnemajte!

Narodno predstavništvo v Beogradu živahno dela. Te dni je bil sprejet z večino glasov državni proračun za 3 mesece. Dela se tudi za izenačenje zakonov v vsej kraljevini in pripravlja načrt za novo ustavo.

Tobačna glavna zaloga v Slov. Gradcu. Finančno okrajno ravnateljstvo v Mariboru nam naznanja, da je razpisana glavna tobačna zaloga v Slov. Gradcu. Zalagati mora 59 trafik. Pogoji so ugodni. Ponudbe na predpisani uradni tiskovini se morajo vložiti najpozneje dne 27. junija t. l. pri vodji finančnega okr. ravnateljstva v Mariboru. Prednost imajo invalidi, vdove in sirote v zašnji vojski padlih vojakov. Natančnejših pogojev vsled pomanjkanja prostora ne moremo objaviti, so pa na razpolago v uredništvu našega lista.

Preganjanja Čehov v vojnem času. Na drugem mestu govorimo obširneje preganjanjih Jugoslovancev. Da dobimo pravo sodbo o strašnih krivicah, katere je storila avstrijska vlada svojim bivšim narodom, prinašamo kratke podatke o preganjanjih na Češkem, pri čemur se zaenkrat omejimo le na številke: Iz političnih motivov je bilo tekom vojne zaprtih ali interniranih čez 3600 Čehov in najmanj 1500 usmrčenih na morišču. Zveza polit. preganjancev zahteva za vsakega preganjanca dnevno 50 K odškodnine, kar iznaša skupaj 126 milijonov kron. Za obitelji, katerih obstanek je bil vsled nezadostne prehrane ogrožen, zahtevajo 100 milijonov kron. Daje se zahteva posebna odškodnina za svojce usmrčenih, za škodo, ki je nastala vsled ustavitve tiskarskih obratov itd. Skupna škoda, ki je povzročena pripadnikom Čehoslovaške vsled avstrijskih persekucij, presega 676 milijonov kron.

Židje na Ogrskem. Da razumemo dogodka na Ogrskem, si moramo predočiti razmerje, ki vlada med Madžarom in Židom. Madžar da bogatstvo in denar, Žid pa pamet in kulturo. Že Kossuth Lajos je videl v stalnem padanju porodov in v tipični nedovzetnosti madžarskega naroda za višjo kulturo znamenje plemenske izčrpanosti (degeneracije) in je zahteval nasilno madžarizacijo čilih in nadarjenih slovanskih plemen. To je bila »ogrška državna misel«, ki je res podaljšala življenje madž. narodu. Kulturno pa je rešil Madžare — Žid. Največji madžarski pisatelji in učenjaki so židovskega pokolenja. Med inteligenčnimi poklici najdemo Žide v večini. Tako je bilo na Ogrskem izmed 6743 odvetnikov 3049 Židov, izmed 5514 zdravnikov 2696 Židov, od 98.000 trgovcev in bankirjev 59.000 Židov itd. Pri tem pa moramo pomisliti, da je všteto med Nežide veliko pokrščenih Židov. — Če sedaj Madžari brezupno gledajo v bodočnost, je to povsem razumljivo. Slovanska in romanska plemena, ne bodo več producirala madžarskega naraščaja, najlepše pokrajine so izgubljene, viri bogatstva in moči so za Madžare zaprti. Zato bodo Židje kmalu zapustili falirano firmo »Magyarország« in že vidimo, kako se za njih tedne naseljujejo na Hrvaškem, v Sloveniji, na Češkem in drugje. Od Ogrske ostane majhen madžarski narodič, ki bo polagoma gineval kot gruda snega v žarkih vstajajoče slovansko — romanske kulture.

Nemške tolpe na delu. Iz Apač nam poročajo, da so nemške tolpe napadle hišo tamošnjega posestnika Jožefa Mareka ter odvedle njega in njegovega sina s seboj. Kaj se je zgodilo z njima, še ni znano. Baje sta zaprta v Gradcu. Marek je rodom Čeh in mora sedaj trpeti, ker ni zatajil svojega slovanskega mišljenja. — Iste tolpe so aretirale že preje več naših ljudi, med temi dva sinova g. fin. nadkomisarja Menharta v Radgoni. Eden teh, visokošolec, se je vračal z pravilno potrjeno potnico nemškoavstrijskega zunanega urada iz Dunaja v Radgono in je izstopil v

Obrajni, kjer je pustil del svoje prtljage. Drugi dan se je vrnil, da bi vzel še ostalo prtljago, toda nemški banditi so ga ujeli, pretepli in zaprli. Z bratom, ki ga je šel iskat, se je zgodilo enako. Oba sta zaprta v Gradcu. Okrajno glavarstvo ni storilo ničesar, da bi preprečilo tako zelotstvo. Grof Stürgkh sicer zatrjuje, da je napram banditom, ki se v nemškem jeziku nazivljajo „Heimwehr“, brez moči in vpliva, toda to je samo dokaz njegove nesposobnosti. Že zdavnaj je čas, da se mož odstrani z javnega torišča in ostane v svojem gradu kot eden zadnjih ekzemplarov „žlahtnokrvnih“ viteзов žalostne postave. — Poročajo nam, da se grof Stürgkh in grof Fünfkirchen pogosto sestajata na Stürgkhovem gradu v Obrajni z ogrskima magnatoma Bathány in Seczeny. Kaj snuje ta preživela gospoda? Jeli našemu orožništvu znano, da vozi grof Fünfkirchen prepovedane nemške časopise iz Obrajne v Radgono? Ali za grofa ne velja stroga osebna kontrola? Jeli naši deželni vladi znano, da je grof Fünfkirchen zaupnik nemške vlade ter da ima obširna posestva v območju okraj. glavarstva Ljutomer, ki še niso pod državnim nadzorstvom? Zatevamo odločno v imenu vsega slovenskega prebivalstva ob Muri, da se teh srednjeveških postav ne prijema z rokavicami a la glacé, marveč se naj store takoj stroge represalije za internirane Slovence ter pokliče grofa Stürgkha in Fünfkirchna kot krivca te anarhije v nezasedenem delu okr. glavarstva Radgone na odgovor.

Aprovizacija v Radgoni. Ta teden se dobi krompir in fižol brez nakaznic. — V aprovizijski prodajalni je pozabila neka žena zavojček moke (6 kg) in neka druga stranka 7 K v denarju. Dotični lahko dobe te stvari vsak čas v prodajalni.

Našla se je na cesti iz Radgone v Ivanjce listnica z večjo vsoto denarja. Denar je najbrž izgubila vojaška oseba. Shranjeno je pri M. Kančiču v Slovenskem vrhu, obč. Očeslavci.

Dve novi knjigi. Prejeli smo in priporočamo: »Jugoslovanska žena za narodovo svobodo«, izdala pisarna za zasedeno ozemlje. Naroča se v vseh knjigarnah in v Zvezni tiskarni. Cena 2 K »Habsburgovci«, izdala »Domovina« v Ljubljani. Vsebina knjižice je zanimiva. Opisuje zločinsko delovanje Habsburgov od njihovega začetka do konca. Stane 1 K 20 v., s poštnino 1 K 50 v. Naroča se pri upravnistvu »Domovine« v Ljubljani, dobi se tudi v vseh knjigarnah.

Dopisi.

Police. Dne 3. t. m. je umrl v Policah bivši župan in zid. mojster v Policah Anton Bračko. Bil je 20 let župan. N. v m. p.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Pretečeno nedeljo je bila v tukajšnji šoli skupna seja odbornikov vseh 10 občin St. Jurjevske župnije. Predmet je bilo imenovanje g. dr. Korošca kot domačina in velikega bojovníka za jugoslov. svobodo častnim občanom. Izvolitev je bila enoglasno sprejeta.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Skrajni čas je, da se postavi pod nadzorstvo v Sovjaku ležeči vinograd

Najnovejša poročila.

Naše severne meje.

Dunajskemu korespondenčnem uradu se poroča iz St. Germaina z dne 2. junija med drugim sledeče: Glasom mirovnih pogojev, ki se izroče Nemški Avstriji, pripade Južno Tirolsko in južnozahodni kot Koroške Italiji; vsi južni okraji Koroške izvemši Arnoldstein, Rožek in Beljak pridejo pod Jugoslavijo, torej pripadeta Jugoslaviji tudi Celovec in Velikovec. Dalje dobi Jugoslavija vso Južno Štajersko z Mariborom in Radgono. Čehoslovaška dobi vse, kar je zahtevala.

Maribor, 3. junija. „Male Novice“ poročajo: Danes popoldne sta dva francoska častnika kot odposlanca generala Segreja na Dunaju obiskala okrajnega glavarja dr. Lanjšiča, vladnega komisarja dr. Pfeiferja in škofa dr. Napotnika. Uradno sta naznanila, da je mirovna konferenca v Parizu proglasila Maribor, Radgono in Špilje za jugoslovansko posest. Tudi železnica od Špilja do Radgone teče po jugoslovanskih tleh.

Izročitev mirovnih pogojev.

St. Germain, 3. junija. Včeraj se je nemško-avstrijskim mirovnim delegatom izročil prvi del mirovnih pogojev v sloviti dvorani v St. Germainu na podobno slovesen način kakor Nemcem v Versailles.

našega rojaka, sedaj velikega Madžarona v Satahovcih v Prekmurju, posestnika Mikla. Ta mož ruje proti naši državi med prekmurskimi Slovenci in njegov sin, stotnik, je bil glavni vodja nemških tolpe, ki so prvič zahrbtno napadle jugoslovansko posadko v Radgoni. Ker sedaj ne more spraviti vina na Ogrsko, ga baje namerava spraviti k svojemu terbegovskemu bratu Francu Miklu, da ga isti proda kot svoje. Opozarjamo oblasti, da posežejo pravočasno vmes in takoj ukrepejo potrebno, sicer bo že prepozno.

Gospodarstvo.

V premišljevanje. Kmet proda žito petkrat dražje ko pred vojsko, moka je dražja 15 do 20 krat. Delavec zasluži 5 do 8 krat toliko, živež plača 15 krat dražje. Hlapec in dekla služita trikrat več ko prej, obleko plačata 15 do 20 krat dražje. Kaka je razlika v cenah za kože in usnje pred vojsko in sedaj? Kdo je kriv tega? Naša država? Odkar imamo svojo državo, cene vsaj nekoliko padajo, torej ni vzrok v naši mladi državi, ampak kje drugje. Kje? Poiščimo ga, odstranimo ga. Prihodnjic več.

Cene živini padajo. Na tedenskem trgu v Zagrebu se v zadnjem času kaže, da cene živini polagoma padajo. Dočim so se gibale pred dnevi še od 10 do 13 K, so bile 14. maja med 9 do 10 K. Prašiči so stali kilogram žive teže 15 do 18 K., teleta 7 do 10 K. Trg je bil zelo živahen.

Vojaška živina za kmetovalce. Izdana je naredba na vsa vojaška poveljništva, ki razpolagajo z zadostnim številom živine, naj jo dajo na razpolago našim kmetom v svrhu obdelovanja polja. Kmetje, ki so oddaljeni od vojaških poveljstev nad 10 kilometrov, morajo prinesiti potrdilo oblasti, da jim je pomoč potrebna in da lahko prehranjujejo živino in vojake ter plačajo vladi 1 dinar dnevne odškodnine.

Vojni Dolg. Tekom vojne je naredila pokojna Avstrija okrog 68 1/2 milijard vojnega dolga. Ta dolg mora obremeniti Nemško Avstrijo in Ogrsko. ki ste v vojnem času igrali glavno vlogo in silili druge narode proti njihovi volji na bojišče. Če pa Nemška Avstrija ta dolg prevzame, se ne bo mogla izogniti finančnemu polomu. Zato se zlasti francoski kapitalisti zelo trudijo, da bi naprtli del tega dolga tudi Jugoslovonom, Čehom in Poljakom, ki seveda to ljubeznivost enodušno odklanjajo. Nove države so k večjemu pripravljene prevzeti samo predvojni dolg Avstro-Ogrske. V tej zadevi je bil nedavno zaslisan tudi češki ministrski predsednik dr. K r a m a ž.

Razne vesti.

15.000 ljudi mrtvih. Na otoku Javi je izbruhnil vulkan, ki je popolnoma porušil 20 vasi. Dosedaj se ceni število človeške žrtve na 15.000.

Stavka grobarjev. Nedavno so v Mančestru na Angleškem štrajkali grobarji. Zato so družine umrlih stopile v zvezo in so se odločile same pokopati svoje umrle. Zanimivo je, da sta takoj drugi dan stavke umrla dva grobarja, katerih lastni sodrugi niso hoteli pokopati.

Listnica uredništva.

Dopisnikom. Trije naročniki so nam vrnil list, ker nismo objavili njihovih napadov na izvestne osebne nasprotnike. Izjavljamo še enkrat, da take dopise brez ozira na levo in desno vržemo v koš. Naš list ni za to, da bi se v njem izigravali razni osebni spori in lokalni škandali. Itak nas utesnuje pomanjkanje prostora, za to se od takih dopisnikov poslovimo enkrat za vselej. — Ostali dopisniki pa naj nam oprostite, da njihove dopise krajšamo. Kadar bomo izdajali list na več straneh, bo v tem oziru drugače. — **Gornja Radgona.** Vaša pritožba je lahko resnična, toda imejte pogum, da jo podpisete z polnim imenom. Dopisi brez podpisa pa romajo v koš. — **Ščavnica.** Oglasite se osebno pri uredništvu, da se pogovorimo glede vašega dopisa. **Sv. Jurij ob Šč.** Poročila o čudni poroki ne razumemo. Sicer pa stvar ni za javnost. **Slamnjak.** Odgovorim Vam pismeno. — **Cven.** Vaše smešnice so vojni nadomestek za smeh. Ena morebiti izide. — Ostali dopisi so prispeli ob sklepu lista.

Trgovski pomočnik

išče službe v trgovini mešane stroke ali pa kot natakhar v gostilni. Vojaščine prost. Takojšnji nastop. Ponudbe pod „Trgovski pomočnik“ na upravnistvo lista.

Vinogradniki, pozor!

Gumi za vinske trte ima v veliki zalogi prva slovenska agentura in komisija **Mihael Samida, samo Stolni trg šte. 3 Maribor.**

Aprovizacija v Gornji Radgoni pri trgovcu Franc Korošec

naznanja, da je sedaj vsake vrste moka za dobiti kakor: bela pšenična, kruhova in koruzna kakor tudi koruza v zrnju. Kupi si jo lahko vsak, kakor tudi peki brez posebnih nakaznic.

Dobijo se tudi vsaki dan sveže droži (kvas) ter jih priporoča tudi drugim trgovcem po engros-ceni.

Sveže žemlje

se dobe vsak dan od 12. ure do 3. ure popoldne in sicer po **30 vinarjev** komad pri

Francu Schönwetter

parna pekarna

v Radgoni, Murska ulica.

Franc Korošec trgovec z mešanim blagom v Gornji Radgoni sprejme takoj **pridnega učenca** iz poštene hiše, kateri je dovršil svojo šolo, starega od 13 do 15 let, ki zna dobro pisati in računati.

Trgovci mešane

stroke, drogisti, kramarji itd. sijajno zaslužijo s prodajo Mastin-a pri kmetovalcih. — Za pojasnila treba pisati dopisnico na naslov: **lekarnar Trnkoczy, Ljubljana (Kranjsko)** na sledeči način: »Pošljite mi tiskovine, cene, navodila za porabo Mastin-a brezplačno. 20—2

Garje,

srebečico, kraste, lišaje uniči pri človeku in živini mazilo zoper srebečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo 5 K. — Po pošti 6 K, poštne prosto. Prodaja in razpošilja s pošto **lekarna Trnkoczy v Ljubljani, Kranjsko.** 30—2

Sprejme se v službo:

gospodinja

dekla ali vdova, starejša, resna in pobožna ima prednost,

kravarica

(vdova z odrastlejšim otrokom ni izključena) ali kravar (tudi invalid)

konjski hlapec

majši in samski,

več delavcev in delavk

tudi invalidi in begunci.

Prvovrstna plača in dobra hrana. — Posredovalci dobijo nagrado. — Vprašati pri g. **A. Zorčič,** grajščina Štajnhof na Plitvičkem Vrhu, pošta Radgona.

Krma in Mastin

Da krmo živina, kokoši, pure, goske lažje prebavijo, da je potem meso in mast za uživanje boljša, da je tvoritev jajc in mleka boljša, se primeša krmi enkrat na teden ena pest **MASTIN-A.** 5 zavitkov Mastin-a zadostuje za odgojo in rejo enega vola, krave, svinje, konja za 6 mesecev. Mastin je dobil največje odlikovanje v Londonu, Parizu, Rimu in na Dunaju. Na tisoče gospodarjev ceni in kupuje ponovno Mastin. Ako ga nima lekarnar ali tvoj trgovec, piši potem z dopisnico po 5 zavitkov Mastina za 15 kron, poštne prosto na: **Lekarno Trnkoczy v Ljubljani, Kranjsko,** katera z vsako pošto razpošilja naročila na vse strani sveta. 20—2

Hans Schmidererja naslednik Ludvik Mlinarič
Radgona, dolga ulica hiša g. Antauer
naznanja da odpre trgovino z barvami.

Priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih suhih in oljnatih barv, čisti lenov firnež, lenovo olje, lake, brunolin, karbolineum, ter itd., in vsakovrstno orodje za slikarje in pleskarje.

Lastno izdelovanje oljnatih in steklenih (email) barv.

Prevzamejo se tudi vsakovrstna sobna in cerkvena slikarska dela po najnovejših vzorcih in nizki ceni.

Odprto po nedeljah in sredah.

Pozor, kmalu bo košnja!

Grajščina Štajnhof na Plitvičkem Vrhu razprodaje na drobno prvovrstne **travnike** na Ščavnici. Kupec si izbere kolikost in kakovost travnika oziroma parcele poljubno. Cena nizka. Kogar zanima, naj se zgleda osebno na Štajnhofu.

Naznanjam slavnemu občinstvu da prevzamem
postavljanje peči

štedilnikov (šparherdov) in vsa v to stroko spadajoča dela. Delo izvršim brez napak ter prosim za mnogobrojna naročila.

Filip Jurkovič, v Plitvičkem vrhu št. 40
pri Radgoni.

Izjava.

Jaz **Ivan Markovič,** pos. s.n. v Cezanjevcih prekličem tem potom obdolžitve proti **Marku Makovcu,** gostilničarju v Lokavcih, da je bil na lovu zasačen in obstreljen, kot neresnične in se mu zahvaljujem, da je odstopil od kazenskega postopanja proti meni.

Ivan Markovič.

Kupi se

posestvo na ravnici, okrog 20 oralov zemlje (travnikov, njiv in gozda). Ponudbe z navedbo cene na upravništvo „Murske Straže“.

Čevljarske potrebščine

kot **usnje** vseh vrst, **podplate,** gamaše, kopita, žreblje, rinke, **sukanec** (cviren), drete, pop, klince, pile, **podlage** (futer), pasto, **pripravljeno in izgotovljeno obuvalo** za odrasle in otroke in druge potrebščine najboljše kakovosti ponuja

IGNAC ZAMUDA

v Gornji Radgoni pri Murskem mostu

Cene nizke.

Postrežba solidna.

POSJOJILNICA V GORNJI RADGONI

registrovana zadruga
z neomejeno zavezo

Hranilne vloge

sprejema od vsakega in njih obrestuje po najvišji obrestni meri. Obresti se pripisujejo koncem vsakega leta brez posebnega naročila h kapitalu. Hranilne knjižice drugih tuzemskih denarnih zavodov se sprejemajo brez vseh stroškov kot hranilne vloge, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so strankam na razpolago položnice kr. poštnege čekovnega urada v Ljubljani št. 10.593. Rentni davek plačuje Posojilnica sama.

Posojila

daje pod najugodnejšimi pogoji in sicer na vknjižbo po 4 %, na poroštvo po 4 1/2 %. Izposujuje tudi na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzema Posojilnica na sebe in dolžnik plačuje svoj dolg pri Posojilnici naprej. Stroški za to ne presegajo nikdar 10 kron. Prošnje za vknjižbo novih kakor tudi za izbris plačanih posojil dela Posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsak torek in petek od 9. do 12. ure dopoldne. Ako pa pride na ta dan praznik, uraduje se naslednji dan. Ob uradnih dnevih se sprejema in izplačuje denar. Posojilnica posreduje tudi izplačevanje obresti vojnih posojil brez vsakega odbitka. Sicer pa lahko opravijo stranke vsak dan vse uradne posle in so veljavni, ako njih podpišeta dva v to upravičena funkcionarja.

Pojasnila

se dajajo, prošnje sprejemajo in vsi drugi uradni posli izvršujejo vsak delavnik od 8.—12. ure dopoldne in od 2.—5. ure popoldne.

Uradni prostori

so v lastni hiši, Gornja Radgona, Gornji Gris št. 8.